

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 оыл алтынны
ыйтан тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 155(5514)

1980 оыл. Ахсыннь 25 күнэ
чэппизр

Сыаната
2 харчы

НЭИЛИЭННЭЭ — ЭЛБЭХ, ҮЧҮГЭЙ ӨНГӨНҮ

«Норуот оловун үйүгүн үрдэтин... норуот туттар та-
баардарын өгөрүүгө дьолунаах ийинки дикки ба-
рыны эрэйэр. Ити ийинки барылар бу табардар
ахсаанарын да, хаачыстыбаларын да, ассортимент-
нын да таарыйахтаахтар»,—дизэ эппигэ таб. Л. И. Бреж-
нев ССКП КК алтыннытаабы (1980 с.) Пленумугар.
Итиги тэгэ ийи нэилиэннээ өгөнү өгөрүүнү ула-
тыннары сорууга турарын тоһоолоон ыйбыта.

Өгөнү өгөрүүнүлэр ийинкигэр сага үрдүк кир-
биһэр ССКП КК партия XXVI съезигэр бырайыагар
көрүлүннүлэр.

Оройуонга нэилиэннээ олох-дьаах өгөтүгэр на-
адыһыта сым ахсын үүнэн иһэр. Ити солуннай көстүү-
нү сэргэ олох-дьаах сулууслатын үлэтин кээмэйэ
улаатар. Холбоһор, олох-дьаах комбинатын өгөрү-
өтө 1981 сылга 11 бырыһын үүнэрэ көрүлүнэ. Нэ-
илиэннээ сакаанын толорор бу сүрүн производ-
веннай предприятие быһыл үлэтин кээмэйэ улаата
эрээр, былаан туолбата. Кэчиги сылаарга төгөһүтү-
гин, агах таһаһын өрөмүөннээһин, фотография, парик-
махерская өгөлөрүгэр соруудахтар ситиһилээхтик
толоруллулар. Ол эрээр оловор дикки, мизбэл өгө-
рууга уонна өрөмүөннээһингэ, транспорт өгөтүгэр
комбинат билигин дэбаны хаалыһаах.

Совхозтар территорияларын баар олох-дьаах
дыктин, сакаһы ылар пууннар үлэлэрэ билигин
көрдөбүлгэ ырааһынан эппиттээбэ. Итигэр материаль-
най базаларын тэрийиңгэ туһааннаах совхозтар нөмө-
лөрө ситэтэ суох. Оттон, биллэрин курдук, «Нэи-
лиэннээ өгөлөрү улаатыннараар түлүгэр улахан кы-
һамныны олохтоох партияга, советскай уонна хаба-
ыстыбанын органнар көрдөрүөктээхтэр»,—дизбитэ
таб. Л. И. Брежнев. Көрдөбүл итинник. Онон, холбоһор,
Эрилик Эристин аатынан совхоз салалтата, Холтодо
сельсоветын исполкома Дирекцияда олох-дьаах
дыктин, ааспыт сылларга буолбутун курдук, сабыллан
хаалытын таһаарыа суохтаах. Атын сирдэргэ баар са-
каһы ылар 6 пууннар сылы эргиччи үлэтиллэрэ сити-
һиллээхтээх. Чугастаагы сылаарга бары совхозтар
кийи бөһүөлэктэригэр олох-дьаах дьикэлэрэ аһыл-
гытаахтар.

Олох-дьаах комбинатын салалтата өгөнү өгөрүүнү
ордук нэилиэннээгэ нэргээн иһиэтээх, сакаһы кэ-
лииник ыһыны, ордук дьон оловор сиринэн сакаһы
ыһы биһирэммит ыһматын олоххо киллэрээхтээх.
Кэлэр сылтан ыла таһаһы химическай ыраастааһын
уонна кырааскалааһын курдук сонун өгө көрүгүрэ
тэриилээхтээхтэр.

Нэилиэннээ өгөнү өгөрүү былаанын быһыл Эри-
лик Эристин аатынан совхозтан ураты хаһаайыстыба-
лар тохтулар. Биллэрин курдук, нэилиэннээгэ сүрүн
наадыһы—транспорт. Ол гынан баран ити ырааһы-
нан толорулаабаат. Совхозтарга ити өгө учуоттаныта
кыаллыбат. Ол түмүгэр транспортунан босхо туһаныта,
автомашинаны бэйэ наадаһыгар бас-баттах иддэ сыл-
дыны чакчыларэ элбэхтэр.

Промкомбинат үлэтин кээмэйэ кэлэр сылга эмкэ
улаатарэ көрүлүнэ. Улахан болгомто нэилиэннээ
туттар табардарын өгөрүүгэ ууруллуохтаах. Комби-
нат коллектива соторулаабыта сага эбэһээтэлистити-
ыһыны. Онон мизбэл сага көрүгүрэн өгөрүүнү ба-
һылааһын, кэмчилэммит матырыйаалларын олох-
дьаахха туттулар быстах тэриллэри өгөрүүнү элбэ-
тин, о. д. а. көрүлүннүлэр. Кэлэр сылга кирпинчэни
үктээһини сүһүгэр түрүөрү—бу коллектив биһр
мүчүрүбэт иһэ.

Диз-уот уонна коммунальнай хаһаайыстыба произ-
водственной управлениета өгөрүгэр өгөлөрүн көдүүһүн
салгы үрдэтэр, хаачыстыбатын лаппа тупсарар соруу-
таах. Ордук ырааһырдар-чэбдигирдэр үлэлэргэ, сэл-
лиэннэни тупсаран өгөрүүгэ, оройуон ийинки олох-
тохторун ыраас иһэр уунан хаачыһыга, оловор
дизэлэри өрөмүөннээһингэ итээстэр элбэхтэр. Ийи-
киги итигэр туоратыллыахтаахтар.

Тыа сирин нэилиэннээтин көрдөбүлэ тохтоло суох
үүнэн иһэр. Ол—олох сакуона. Партияга, профсоюз-
най тэрилтэлэр, олохтоох Советтар исполкомнара, ха-
һаайыстыбанын салайааччылар бу салаада күнүтэ
былааннаахтык үлэтиэхтээхтэр.

ССКП XXVI съезин чизигэр
26 ударнай нэдиэлэлэр

Пятилетка — эрчимнээх финиһи

Коммунист Е. Е. Седалищев Субуруускай
аатынан совхоз Болтонгогоу отделени-
тын биһр төһүү механизатора. Кийи сайы-
ны обществоннай сүөһү аһылыгы бэлэм-
нээһингэ кыттыбыта. Хас биһрдни отчүк-
а тиксирини 141-дн тонна бастык хаачы-
стыбалаах оту бэлэмнээн оройуон куотала-
ытыгар ийикэ болоххо бастаабыт тоһору
механизациялаах ээноба от обустарыты-
гэр таһаарыллаахтык үлэлээбитэ.
Кыстыкка отделение салалтата Егор Его-
ровиһы үүт таһытыгар анаабыта. Кийи бу

Күнгэ 16-ды центнер үүт

МУГУДАЙ. Бу күнүгэ
үүтү ыһаһыга Карл Маркс
аатынан совхоз маннаабы
отделениета үчүгэй көр-
дөрүлүөх иһэр.

Отделение фермаларыгар
күн ахсын 16-лыы центнер
үрүк илгэ ыһыллар, ааспыт
нэдиэлэсэ валовойуон 112
центнер үүт аччыл.

Ситиһи махсизэ дик-
ка: ыһыныкка эби
аһылык тиһигэ быстыба-
тык ситиһилэр. Кыстык са-
баланыаһыттан барыта 2293
тонна убасас көөнньөрбө,
23 тонна от мээккэтэ, 8
тонна минеральной брикет
туһанылына.

С. ФЕДОТОВА.

Ыйдааһыны — 15 күнгэ

СЫЛАН. Уһун Күөл би-
ригээдэ ахсынныга 9
тонна үүтү ылар соруута-
ба, Фермалар коллектив-
тарын дьулуурдаах үлэлэ-
ринэн ий бастахы аһары-
гэр 9894 кг үүт манан, бы-
лаан 110 бырыһын толору-
луна.

Биригээдэ сүөһүттэрэ
ий бүтүөр дикки үүтү вал-
ой ыһыны 16 тонна
түгүрдэргэ быһаарынылар.
Манна 12 ыһыныкыттан
8-һа ыйдааһы соруудах-
тар.

рий 15 күнүнэн урутаан
голордулар. Түөрт ыһа-
ныкыт сыллаабы кирби-
лэрин ыһыллар.

Р. СОФРОНОВА.

Ферма старшайы пятилетката

ХАДААР. «ЫБСЛКС 50
сылаа комсомольскай-ыччат
ферма старшайа Х. П. Ро-
манова үүтү ыһыга пяти-
леткатааһы соруудаһын өс-
се муус устэрга, В. И. Ле-
нин төрөөбүтэ 110 сыла
туолуутун көрсө толорбута.

Христина Петровна аһан
эрэр пятилетката сылаа
сртотунан хас биһрдни
фуражнай ыһаһыттан ийи-
ли тоннаттан ордук үрүк
илгэни үрүлүттэ.

Опыттаах ыһыныкыт
ССКП XXVI съезин көрсө
өссө үрдүк кирбиһлэргэ
дьулуһар.

П. ТАРАСОВ.

Ситиһи төрдө — эби аһылык

Оройуон совхозтара үүт
ыһыны үрдэтэр, ыччат сүө-
һүнү төрөлкөйдүк итигэр
түһүгэр кыстык бастахы
күннэрттэн сүөһүгэ 132
тонна от мээккэтин, 22
тонна минеральной брике-
ти, 127 тонна турнепсы,
12 тонна халпыста сө-

Карл Маркс аатынан совхоз — куоталаһы кыайылааба

ССКП обкома, Саха АССР Министрдарин Со-
вета, ЛССУОС уонна ЫБСЛКС обкома, 1980—1981
сыллардаах сүөһү кыстыгы бастахы ийи ыйы-
гэр республика совхозтарын социалистическай
куоталаһыларын түмүктэрин көрөн баран, ха-
һаайыстыбалар бастахы зоналарыгар куоталаһы
кыайылааһын кыстык ийи ыйыгар хас биһр-
дин ыччат сүөһүтүн ортотунан 27,5 килограмм
төлөһүүнү ыһыт, үүтү государствога тутта-
рыны былаанын аһаар толорбут, ааспыт кыстык
туһааннаах кэминээһэр үүтү ыһыны 63,6 быры-
һын, биһр ыһахтан ыһыны 71,3 бырыһын үр-
дэппит, сүөһү туһага суох өлүүтүн эбэһаппит
Чурапчы оройуонун Карл Маркс аатынан сов-
хозун аахтылар.

Бу совхозка Саха АССР Тыатын хаһаайысты-
батын министрствотын уонна тыа хаһаайысты-
батын үлэтигэр профсоюзун обкомун көһөрү-
лэ сылдьар Кыһыл знамента аянына. Ийини тэгэ
куоталаһы кыайылааба республикатаабы Бочуот
дуоскатыгар таһаарылына.

Республика бастаан

Сайыгыты махсизэ кэмгэр уонна күһүн сүө-
һүнү уотууга республика совхозтарын социали-
стическай куоталаһыларын бастахы зонага
Субуруускай аатынан совхоз кыайылааһын
табыста. Бу хаһаайыстыба уотуллар хас биһрдни
сүөһүтүн ортотунан 142-дн килограмм эбилик-
ки ыһыта, государствога сүөһү 97,7 бырыһы-
нын үрдүк үйүлүөһүнэн туттарбыта.

Куоталаһы кыайылааһар микроравотбуһу
аһылаһар фонда аянына. Совхоз директорунгар,
кыһабынай зоотехниктар уонна кыһабынай ве-
теринарнай врачтар биһрдни ыйдаах хамнаста-
рын оклада тыа хаһаайыстыбатын министри
фандуттан биримэйэ бэриллэр.

Ыччат сүөһүнү уотууга социалистическай куо-
талаһыга бастахы зонага Субуруускай аатынан
совхоз С. Н. Мартусов, С. С. Николошкин уонна
И. И. Сергеев салайар ээнолара кыайылааһы-
нан табыстылар.

Төрөөбүт дойдубут устун

КОСТРОМА. Костром-
скай ГРЭС-кэ тутуллубут
1200 киловатт кыамталаах
энергоблок промышленнай
таһааһын сүктэ. Агрегаты
үлэсэ киллэрин—Аба дой-
ду энерго-түгүтүн дьолу-
наах сүһүгэ. Ордук кыһа-
таах техникада кийриги теп-
ловой станциялары тутуу-
га үлэ, бирима, матыры-
яаал ороскуоттарын лаппа
сарбылар кыаһы биһригэ.

КЫЗЫЛ. «Тувакобальт»
комбинат бородуксуяны
батырын пятилеткатааһы
былаанын уонна социали-
стическай эбэһээтэлистити-
тин болдьоһун ийини то-
лордо. Манна пятилетка
сылларыгар производство
үлэригэр сэллэннэ,
сыахтарга механизация
уонна автоматизация кээ-
тилиннэ, технологическай
процестары хонтуруоллаһын
системата баһыланна. Ити
түмүгэр бородуксуя ба-
йаһа түрөр сыаната 2 бы-
рыһынынан көмтатылына,
рудаттан кобальты араа-
ры баһараа төгүл үүннэ.

ДОНЕЦКАЯ. «Трудовая»
шахтада Украина үтүөлээх
шахтера А. Полищук би-
ригээдэ ССКП XXVI съез-
ин чизигэр ыһымыт эбэ-
һээтэлистити дьолу-
наах пуунун толордо—сыл
сабаланыаһыттан малуһу-
нун толорор тонна чох хос-
тонно. Сатабыллаахтык ту-
һаныһын ити тоннаны биһр-
бит комбайн түөрт нурме-
лаах болдьоһо капиталнай
өрөмүөнэ суох үлэлээтэ.

(СССР).

Ыһыгы общ. корр.

УУНУУБУТ-САЙДЫБЫТ БААРАБАЙ ПРОГРАММАТА

ССКП КК партия XXVI съёһигэр Бырайыагыһ дүүллэһэбит

БҮТТҮҮММҮТ ДЬЫАЛАТА

Кэлэр пятилеткада уонна 1990 сылга дьэри кэмгэ дойдун экономикаһа уонна социальнай сайдыытын былаанын туһунан ССКП КК партия XXVI съёһигэр бырайыагы аһылланы харыстааһыҥа улахан бол-
омто уурулуна, ити доку-
мун 12 раздөллээһиттэн
мунн бүүс-бүтүннүү аһыл-
ланы харыстааһыҥа анаа-
на. Бырайыакка сир уу
алдытыһыттан, баһараан
бурууттан уонна кураан-
наһынтан харыстааһын со-
рута туруорулуна. Итин
барытын биһиги, лесхоз
үлэһиттэрэ, истинник би-
һирээн көрүстүбүт уонна
сиһилин ырытан дүүллэс-
тибит.

Төрөбүт төрүт айылба-
бытын харыстааһын—биһиги
барыбыт, хас биһирдиги
тыһык нэһэ. Саха сирэ
ойуурун баһынан, айылба-
тын уратытынан дойдуга
күннүк биллэр. Ити баа-
һы-дуолу түбэһнэх, харса-
хабыра суох буолбакка бы-

лааннаан, аһан-суоттан ки-
чэлээхтик туһаныахтаахпыт,
Хомойуох иһин, биһиги
ити көрдөбүл куруутун ту-
туһуллар буолбатах, Айыл-
ба баһыгар бас-баттах, ха-
рыскала суох сыһаанна-
һаанчылар өссө да баал-
лар. Холобур, аһан эрэр
сылга оройуонка ойууру
бэйэ чааһынай наадатыгар
көтүлз суох уоран кэрдик
олта түбэлтэ, эмиэ итинчэ
ойуу баһаарын ыһа сы-
һы чаччылар таһаары-
лыннылар. Биллэн турар,
туһааннаах буруйдаахтар
сөптөөх эппиэкс тарды-
лыннылар.

Итинхитин итинник из-
һиклэр хатыланыа суох-
таахтар. Бырайыакка этил-
лэрин күрдүк айылба ха-
рыстааһыгар туһааннаах
государственной тэрилтэлэр
эрэ буолбакка, обществен-
ность бүтүүнэ тардыллыах-
таах.

Оройуонка быһаарылала
илик болпуруостартан биһир-
дэстэринэн бөһүөлктэр тас-
тарынааһы күөх зоналары

харыстааһын, уулуссалары
көбөрдүү буолар. Хаһан эрэ
бу үлэ тэрилтэлэр, сөргүтүл-
лүөх курдук буолан иһэн
уота-куоһу умуллан хаал-
быта. Сельсоветтар испол-
комнара кэһинки кэмгэ бу
салааһа анаан-минээн үлэ-
лээбэт буоллулар. Ол да
иһин ханна эмэ биһир эмэ
күөх үүнээһи олодулуунна-
бына даһаны харыстаммат.
Биһиги лесхозтун үлэ-
һиттэрэ 1980 сылга саҥа
таһа анаан сирин көпсөтүү,
деланы быһымы, санитар-
най кэрдик, маһы олодуу
үлэлэрин былааннаахтын
ыһтан туһааннаах сорууда-
тарын толордулар. Кэлэр
сылларга өссө улахан, үгүс
түбүгү эрэйэр үлэлэр ту-
ралаар.

Партийнай съёһи ССКП
КК Бырайыагыһ дүүллэ-
һинэн сибээстэн сир ах-
сын, хас үлэ коллективын
аһын айылланы харыстаа-
һын болпуруоһа ордуу
күүскэ туруоруллара наада.

В. СТЕПАНОВ,
лесхоз кылаабынай
лесничий.

СИҢИЛИИ ҮӨРЭТИЭХТЭРЭ

коммунист сылгыһыт П. Г.
Попов ССКП ККин Комите-
тин Бырайыагыгар дойдун
инники кэскиллэрин бы-
һаарар сүһүһүһүһү со-
руктар турбуттарынан үлэ-
хонник аһынарын биллэр-
дэ уонна социалистическай
куоталаһыһы тэрийиҥэ
моральной уонна матери-
альной көбүлээһини дьү-
рөлээһин наадалааһын ый-
да. Соххоз рабочайдара

В. М. Лыткин, А. Н. Око-
мова сүөһү бороудатын
туһарыһа киниттэн ыһыл-
лар бороудукталары эл-
бээтиннэриҥэ, үлэ тэрээ-
һинигэр ураты болҕомтону
уураага эттилэр. Уопсай
муһнах ССКП КК Быра-
йыагыһ биһир санаанан би-
һирээтэ уонна бу докумуо-
ну сиһилии үөрэтинин тэ-
рийэргэ уураах ыһына.

КУОТАЛАҤЫҤА—КИЭН ДАЛААҤЫҤА!

СҮӨҤҮ НЫСТЫҤАР СОВХОЗТАР ОТДЕЛЕНИЕЛАРЫН, БИРИГЭЭДЭЛЭРИН,
ФЕРМАЛАРЫН, АҤЫЛЫК СЫАХТАРЫН УОННА КУУКУНАЛАРЫН
СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ КУОТАЛАҤЫЛАРЫН УСУЛУОБУҤАТА

Саха АССР Тыатын хаһа-
йыстыбатын министерство-
то, тыа хаһаайыстыбатын
үлэһиттарин профсоюзун
обкома общественной сүө-
һу 1980—1981 сыллардаах
кыстыгар совхозтар отде-
лениеларын, биригээдэлэ-
рин, фермаларын уонна
аһылык сыахтарын коллек-
тивтарын социалистическай
куоталаһыһыларын киэн да-
лааһыһыһахтык, тэһимнээх-
тик ыһтары хааччылар, ки-
һилэр кыстык кэмгэр ор-
дук үрдүк таһаарыһаах-
тык үлэһиттэрин ситиһэр,
сүөһүттэн ыһыллар боро-
дууксуйаһы элбэтиҥэ ки-
һилэри көбүлүүр туһугар
республикатааһы социалис-
тическай куоталаһыһы усу-
луобуһатын ырытан оҕор-
дулар.

Республика оройуоннара
үс зонаһа араарыллаллар.
Бастаһы зонаһа Алексеев-
скай, Амма, Уһээ Булуу,
Бүлүү, Ленский, Ленинский,
Мэнэ-Хаҥалас, Нам, Олүө-
хүмэ, Ордонникидзевская,
Сунтаар, Уус-Алдан, Уус-
Майа, Чурапчы оройуон-
нара, Якутская куорат ки-
рэллэр.

Республикатааһы социа-
листическай куоталаһыһы
кыһыһыһаахтарын көбүлээ-
һиҥэ манник мистэлэр
олохтоһоллор:

**БАСТАКЫ ЗОНАҤА ОТ-
ДЕЛЕНИЕЛАР** куоталаһыһы
ларын кыһыһыһаахтарын би-
риэмийлээһиҥэ 3, **БИРИ-
ГЭЭДЭЛЭРГЭ 3, ФЕРМА-
ЛАРГА 6, АҤЫЛЫК СЫАХ-
ТАРЫҤАР** уонна **КУУКУНА-
ЛАРЫҤАР 10** мистэ корү-
лүннэ.

Куоталаһыһы кыһыһыһаах-
тарыһан манник көрдөрүү-
лэри ситиспиттэр аһыл-

лыахтара:
БАСТАКЫ ЗОНАҤА от-
делениелар, биригээдэлэр,
фермалар, аһылык сыах-
тарын куоталаһыһыларгар:
— сүөһү иһитинин бы-
лаанын уонна сүөһү иһити-
тин бородууксуйаларын
огсрон таһаарыһы иһиннэ
созотуонаһаһын соруудаһын
толорбуттар:

— 1981 снл бэс ыйын 1
күнүгэр дьэри сүөһүттэн
ортотунан биһир центнер
төлөһүүнүү ыһыт отделе-
ниелар уонна 110 кило-
грамм эбиллини ыһыт
ситиспит биригээдэлэр:

— 1981 снл бэс ыйын 1
күнүгэр дьэри биһир фураж-
най ыһахтан 1350 килограм-
тан итээһэ суох үүтү ыһыт
отделениелар, 1450 кило-
граммтан итээһэ суох үүтү
ыһыт биригээдэлэр, 1600
килограммтан итээһэ суох
үүтү ыһыт фермалар:

— аһыт кыстык туһаан-
наах кэмнээһэр үүтү ы-
һыһы уонна сүөһүттэн то-
лөһүүнүү ыһыһы үрдэтэ-
ри ситиспиттэр:
— ыһах сүөһү уонна снл-
гы туһаа суох олүүтүн
былырыһыҥы кыстыктааһэр
аһыһыһыттар:

— ыһахтан уонна биэттэн
элбэх төрүүсү ыһыһы сн-
тиспиттэр:
— эһик аһыһы собо-
туопкалаһын былаанын то-
лорбуттар.

АҤЫЛЫК СЫАХТАРЫН УОННА
куукуналарын коллективта-
рын куоталаһыһыларгар
кыһыһыһааһынан аһыл-
лыахтара:

— аһыһы бэлэмнээһин
былаанын уонна эбэһээтэ-
лиһиттэн толортообут,
ферма үрдүкүн үүтү ыһы
уонна сүөһүнү төлөһүүтү

былаанын толортообут, аһ-
ыт кыстык туһааннаах кэ-
минээһэр үүтү ыһыһы
уонна сүөһүнү төлөһүүтү
үрдэтэри хааччыһыт кол-
лективтар.

Бастаһы зонаһа общес-
твенная сүөһү кыстыгар со-
циалистическай куоталаһыһы
түмүгэ иһилин ый буола-
буола таһаарыллар.

Сүөһүнү төлөһүүтү куо-
талаһыһы бүтэһиттээх түмү-
гэ бастаһы зонаһа бэс
ыйын 1 күнүнээһи, үүтү
ыһыһа от ыйын 1 күнү-
нээһи туругуһан таһаарыһ-
лар. Итиннээ 1980 снл төр-
дүс кварталыһааһы үлэ
түмүгэ учуоттанар.

Республикатааһы социа-
листическай куоталаһыһы
кыһыһыһаахтарын биһир
дэһээһиҥэ отделениеларга
8, биригээдэлэргэ 6, фер-
маларга 10 уонна аһылык
сыахтарын уонна куукуна-
ларын коллективтарыгар 18
биринтээх мистэлэр олох-
тоһоллор. Куоталаһыһы кы-
һыһыһаахтара отделениелар-
га 500 солкуобайлаах, би-
ригээдэлэргэ 400 солкуо-
байдаах, фермаларга 300
солкуобайдаах, аһылык
сыахтарыгар уонна кууку-
наларыгар 200 солкуобай-
даах совхозтар материаль-
най көбүлээһиннэрин фон-
датыһтан харчыһан биһир-
мийлэр анаһаллар.

Бүтэһиттээх түмүгүн
куоталаһыһы кыһыһыһаах-
тарыгар Саха АССР Тыатын
хаһаайыстыбатын министр-
ствотын уонна тыа хаһа-
йыстыбатын үлэһиттарын
профсоюзун обкомун бо-
чуотунан грамоталара тү-
тарыллаллар.

СЕКРЕТАРДАР СЕМИНАРДАРА

1980 снл ахсынны 23 кү-
нүгэр ССКП райкомугар
партийнай тэрилтэлэр сек-
ретардарыгар уонна сек-
ретардары солбуйаһыһы-
ларга анаһаах биһир күн-
нээх семинар буолла.

Семинар кыһыһыһаахтара
«1981—1985 сылларга уон-
на 1990 сылга дьэри кэм-
гэ ССРС экономикаһа уонна
социальнай сайдыытын
сүрүн туһаайыһыларын
туһунан» ССКП КК партия
XXVI съёһигэр Бырайыа-
гыһ уонна Саха АССР сай-
дар кэһиллэрин туһунан
ССКП райкомун секретара
Е. М. Махорова, оройуон-
нааһы XXVI партийнай
конференция көрдөбүллэ-
ригэр олобуран партийнай-
тэрийэр үлэни туһарын
сорууттарыгар ССКП рай-
комун тэрийэр отделын сэ-
биэдиссэй Э. И. Моһасты-
рев, маһсабай-политическай
үлэ уочараттаах сорууттарын
туһунан ССКП райкомун
пропаганда уонна агита-
цияда отделын сэбиэдиссэй
Я. И. Федотов лекция-
ларын иһитилэр. Семи-
нарга иһини сэргэ партий-
най усунуоһу талаһун,
политическай, экономика-
кай үөрэһи тэрийин,
партийнай докумуоннары
толоруу болпуруостарыгар
субалар оҕоһулуһулар.

Ийэ дойдун «сымнаһас кыһыл көмүскэ» сакааһын куоһарар иһин!

СОРСУННААХ СОНОРДУТТАР

Сыл саһаланыһыгар
«Чурапчы» соххоз со-
нор суюлугар 16 кад-
ровой булчуту таһаар-
быта. Кинилэр маршрут-
тара эрдэттэн чуолкай-
данан, спец-таһаһыһын
толору хааччыланнар
үлэлэрин күргүөмнээхтик
саһалаһыттар. Ол тү-
мүгэр бастаһы квартал-
га түүлээһи бултааһын
былаана ситиһилиһээхтик
толоруллубута. Оттон

билиһин снл кэһинки үс
ыйыгар сонордоммунт
«сымнаһас кыһыл кө-
мүһү» государстваа
туттары саһаленна. Бы-
лааммыт—6,5 тыһ. солк.

Бастыһы булчуттар М.
И. Лазарев, М. В. Вла-
димиров сорох түүлээх-
тэрин өссө ахсынны
сакатыгар туттарбытта-
ра, былааннарын бала-
чанан куоһарыттар. Кинилэртэн бу күнүгэрэ

өссө үрдүк көрдөрүү-
лэри күүтэһит.

Арыһлаахтан пенсио-
нердар М. К. Попов,
Р. И. Барашков, сорсун-
наах сонордунт М. И.
Потапов сыһааһы бы-
лааннарын эмиз толор-
тоһулар.

Оһон бу корүҥгэ го-
сударство сакааһын
аһы толорор эрлэ-
лээһит.

П. КОЖУРОВ,
охотовед.

КЭЛЭР ПЯТИЛЕТКА СУОТУГАР

Бу күнүгэрэ Эрилик
Эристийн аатыһан сов-
хозка 12 кадровой уон-
на 6 любитель булчут-
тар «сымнаһас кыһыл
көмүс» соноруттан эр-
гиллэн, трофейдарын го-
сударствога туттарыһы
саһалаан эрэллэр.

Пятилетка устата сов-
хоз государстваа 222
тыһ. солк. суумалаах
күндү түүлээһи тутта-
рыһахтаах былаанын өс-
сө 1979 снл түмүгүнэн
109 бырыһыан толорбу-
та. Ити иһигэр кырыма-
таах хара саһылы ит-
тээһинлэр 171,2 тыһ.
солк. суумалаах тири-
ни туттарар былаанна-
рын эмиз болдьобун
иннинэ түмүктээһиттэр.
Оһон бу күнүгэрэ тут-
тарыһалар түүлээх бары-
та кэлэр пятилетка суо-
тугар кириһээ.

Билиһигитэ туттарбыт

булчуттартан үчүгэй тү-
мүгү Чакыр отделение-
тыһтан эдэр коммунист
А. Г. Адамов көрдөрдө.
Кини төрдүс квартал-
лааһы былаанын 637
солкуобайыһан аһарда.
Оттон пенсионердар: Ха-
йахсыһтан А. З. Лукин,
Хадаартан А. Л. Прото-
дьяконов эмиз тизрди-
либит соруудаһарын си-
тиһилиһээхтик толорду-
лар. Соххоз төрдүс
кварталга уопсайа 8000
солк. суумалаах түүлээ-
һи туттарыһахтаах. Ити
былаан туоларыгар би-
гэ эрлээһиттэр. Ол кур-
дук, оройуон чемпионы
И. Г. Кондратьев курдук
сонордунттар өлгөм-
нүк бултаатылар. Кини-
лэр бу күнүгэрэ түүлээх
эһэхтэрин толору тутта-
рыһахтара.

К. СЕДАЛИЩЕВ,
совхоз охотоведа.

Сүбүруускай аатыһан совхоз кырымахтаах са-
һылы иһэр ферматын коллектива пятилеткатаа-
һы соруудаһын болдьобун быдан иннинэ толорбу-
та. Бу күнүгэрэ манна 260-ча саһыл тириһэ
таһастанна.
Снимокка [ханастан]: саһыл иһтээһинлэр А. Н.
Хоһотанова, М. Р. Неустроева, М. С. Козлова уон-
на совхоз зверовод-зоотехника И. П. Окошеш-
ников саһыл тириһин хаачыһыбатын көрөллөр.
П. Окошешников фотота.

ХАЛИАТ
АНАЛЛАХ
ТАНААРЫТА

ЧУРАПЧЫ ЭДЭР СААНА

Заводка, тутууга уонна бааһынаба, наука уонна культура, үөрэх уонна доруобуйа харыстабылын эйгэлэргэр, коммунистический тутуу бары участактарыгар комсомол былааннаах соруудахтары толорор иһин охсунууга ыччаттары баһылыр-көһүлүүр аналлаах.

(ССКП КК партия XXVI съезигэр Бырайыгыттан).

Сага көрдөбүллэр таһымнарыгар

ССКП КК партия XXVI съезигэр билиги дойдубут 1981—1985 сылларга уонна 1990 сылга дэри кэмгэ экономический итиннэ социальный сайдыытын сүрүн туһаайыларын туһунан Бырайыгын лоруот дүүһэллэринигэр таһаарымын оройуон комсомолдотара, ыччаттара улаа, общественной олохо өрө көтөбүлүүрү көрүстүлэр. Бу программнай дөхүмүсүн «...коммунистический тутуу бары участкактарыгар комсомол былааннаах соруудахтары толорор уонна аһары толорор иһин охсунууга ыччаттары баһылыр-көһүлүүр аналлаах...» диин тоһорболоон бэлэтэниэ.

Билигин турутууна оройуонга производство араа саалаарыгар 50 комсомольский-ыччат коллективтар үлэтиллэр. Кинилэр бары ССКП учараттаах XXVI съезин дотойнайдык көрсөр иһин ударнай үлэ таһаарыгар тураллар. Кэксэ комсомольский-ыччат коллективтар таһаарылаах үлэ холобурун көрдөрүллөр. Ол курдук, 17 коллектив 4 сыл 10 ийинан биэ сылга бэлэтэминит кирбиилэрин ситиһинилээхтик ил-быттара. Кинилэртэн бастыгынан Эрлик Эристин аатынан совхозтан «ЫБСЛКС 50 сыла» (старшай Х. П. Романова, группкомсорг К. Романова), «ЫБСЛКС 60 сыла» (М. Е. Осипова, В. Григорьева), «Водо» (М. С. Илларионова, М. Дмитриева), Карл Маркс аатынан совхозтан «Аартык» (З. Д. Капитонова, Е. Капитонова), «Каскил» (С. Н. Пермилова, Е. Алексеева) фермалар, хаалчылар эйгэтэн Бахсы прототварнай мараһына (старшай продавец С. М. Пестрякова), оройуон киининдэи ледария (З. А. Максимов), олох-дьаһах комбинатын парикмахердарын «Олимп» эвентта (Е. Н. Нонгородова), о. д. а. буолаллар. Быһыл туһааннаах соруудахтарын 26 ыанньык фермалар коллективтарыттан 13-тэрэ ситиһинилээхтик толорон илаллар.

Ол эрэри, сорох комсомольский-ыччат коллективтар производственной былааннарын торон илаллар. Ити ордук Субуруускай аатынан уонна «Чурапчы» совхозтарга сыһыаннаах. Кэминки ыларга ити оттуһан Эрлик Эристин аатынан совхоз ыччаттара эмнэ мелтех көрдөрүүлээхтэр. Бу хаһаайыстыбада бээр 10 коллективтан биридэрэ эр кыстык икки ыйын сорууда-рын толордо. Оттон маллыы Карл Маркс аатынан совхоз 9 комсомольский-ыччат фермалара ити кэмтэри былааннарын бары толордулар. Кинилэртэн ордук урдук ыамы «Каскил», Кыстык Кугда, «Сардага» фермалар эдэр ыанньыктытара ситистилэр.

Хаалчылары эйгэтигэр дарааы хаалылаахтар ары-бааа суохтар. Холобуру, Мугудайдааы прототварнай мараһынын, олох-дьаһах комбинатын шестидесятилетия «Смена» биригээдэтэ, о. д. а. бийылгы 11 ыйдаах былааннарын тохтулар.

Ыччат коллективтарын икки ардыларыгар социалистический куоталаһы тэрэһинэ уонна көдүүһэ оройуонга эри-дөхсөн буолбатах. Куоталаһыны ордук үчүгөйдик Карл Маркс аатынан совхоз комсомольский комитетэ тэрийэр. Бу совхоз кэксэ участкактарын, фермаларын эдэр рабөчайдара хаһыс да сылын көхтөөхтүк куоталаһаллар, интернационалдык сыһыанналар, эмнэ ити курдук, хаһыс комсомольский-ыччат коллективтар куоталаһыларыгар сага сүүрөөн Ха-йахсыкка, Арылаахха киллэриллилэ.

Үлэ дьысенниллиниһин бөрөгөтүүгэ, производственной бөрөдөгү уонна тэрэһини тупсарыга комсомольский тридцатлар эмнэ албөри оҕоруохтарын паяда.

Түмүктээн аттаах, уон бирикэ паллеттаа партия араллаах көмөлөөсчүтүн—Ленинскэй комсомол ин-тердуруордубут улахан сорууттары ситиһинилээх-тигэр туруордубут улахан сорууттары ситиһинилээх-тигэр олоххо киллэрингэ оройуон комсомолдотара уон-на ыччаттара урдук активнай көрдөрүөхтээхтэр, бы-лааннаахтык эрчимнээхтик ылыахтаахтар.

В. ПОПОВ,

ЫБСЛНС райкомун иккис секретара.

Спорт

Мээчик кырайда

Ааспыт өрөбүлгэ Чурап-чы сэлэннээтигэр бас-кетболга оройуонга бас-тыыр иһин күрэхтэһин ыы-тылына.

Эр дьонго күүсүтэх оон-ньооччулардаах оройуон киинин хамаандата бастаа-

Марина Корина 1976 сыллаахха культурнай-сыр-даттар училщениы ситиһин-илээхтик бүтэрэн Кытаана-ха кулупка үлэһэбитэ. Сотору икки совхоз произ-водствагыгар үлэһит илин тийбэтин билэн, Мама комсомольский-ыччат фер-матыгар ыанньыксытын үлэлиргэ баатын бий-лэрибэ.

Икки билигин 18 ыааы көрөр. Сыл уон биир ый-гар комсомолка фуражной ынаа ахсыттан 1220-лэн ит үтүү мата, ит иһигэр кы-стык икки ыйынааы была-нын 132 бырыһыан толор-до.

Снимокка: М. Коркина.

П. Оконешников
фотога.

ИТЭБЭЛИ ТОЛОРУОХТАРА

Соторутаагыта Дирин ор-то оркулатын 16 үөрэ-нээчилэрэ Ленинскэй ком-сомол нэжкэтигэр кири-дилэр.

Маша Дьячковская ах-сыска үөрэнэр. Кини таа-былыгар наар «4» уон-на «5» сыаналар туруору-лааллар. Бастык үөрэнээч-чи—лионорская дружина «Костер» истинэ хаһыатын редактора, Маша форте-пиано кылаахыгар эмнэ ситиһинилээхтик үөрэнэр. Сайын икки оҕуруонка кыһамнылаахтык үлэһэ-битэ.

Комсомолка кирибиттэр бары дарааы үлэһит оҕо-лор, Холобуру, Дима Дья-чковский аспыт сайын та-баарыстарынын кырайдэ-ри көрбүтэ-харайыта, от-тон Таша Пестерева ыан-ньыксытаабыта.

ЫБСЛКС сага чилиэннэ-рэ үөрэхтэрин хаачысты-батын өссө тупсарга, об-щественнай олохо ордук активнайдык кыттарга би-гэтиллэрин биридилэр.

С. ПОПОВ.

та. Иккис миэстэни эри-лигэр ылылар. Уһуһа—«Чурапчы» совхоз хамаан-дата.

Дьахталлар күрэхтэһин-лэригэр Эрлик Эристин аатынан совхоз спортсмен-налары кыайылаабынан

КӨБҮЛҮҮЛЛЭР, ТЭРИЙЭЛЛЭР

Карл Маркс аатынан сов-хоз Бахсытааы отделение-тын Толоонносу биригээ-дэтин коллектива оройуон-на таһаарыт ынырытыч дьылаанан биригээтэр ту-һугар бу күнүргэ удар-най үлэ таһаарыгар турар. Оройуонга хаһыс бааарар буоларын курдук, Толоон-но—ыччат производствага көһүү күүс. Мама холобуру буолар үлэһээх комсомо-лецтар аһыааа суохтар.

Биригээдэ үтү ыамын бы-лаанын толоруутугар «Кэ-кили» комсомольский-ыччат ферма (старшай М. И. Мест-ников, наставник В. Ф. Слепцов) ылар ирээтэ кы-рата суох. Ферма 12 ыан-ньыксыттарыттан 8-тара ЫБСЛКС чилиэннэрэ. Ма-на Бахсы орто оркулатын бүтэрэн комсомольский путевканын үлэһини кэлбит

4 эдэр сүөсүһүт баар. Ки-нилэртэн А. Барашкова кыстык икки ыйыгар ва-ловойуна 5330 кг, оттон Т. Шеломова 4713 кг ыан-нар, туһааннаах соруудах-тарын ыраадынан аһары то-лорбуттара. Уопсайынан, бары ыанньыксыттар таһа-арылаах үлэһини ферма соруудаын муһаран иһэр. Ол биир мэхитэтинэн кол-лектив ынааы аһагыга уурар улахан болгомтото буолар. «Кэкиллэр» ынаа ахсын күнүгэ 6 кг оту, 27 кг убаас көөнньөрбөнү уонна 3 кг турнепы сиз-тэллэр.

Ыччат сүөһүнү төлөһүтү-гэ ыанньылыгыт урдук эбэһэтэлиститэни толоруу-га эдэрдэр эмнэ элбэди оҕороллор. Кыстык икки ыйыгар былааннамыт 22,9 кг оннугар биригээдэ бо-

рооскулара ортотунан 36, кг төлөһүлээтэ ситиһи-линнэ. Ордуу урдук түмүгү Ф. Гоголева, А. Петрова көрдөрүллэр. Кинилэр тул-пут сүөһүлэрин ыйаһына-ра 40-тан тахсалыы кг эби-линнэ.

Ситиһин төрүтүнэн үчү-гэй тэрээһиннээх социали-стический куоталаһы буол-лар. Ол курдук, Толоон сүөһү көрөөнчүлэрэ Төһөй Дирингээди уонна Үрэх Күөрэтээди биир идэлээх-тэрин кытта көбүтүһэн кү-рэхтэһэн үлэһээбиттэрэ ха-һыс да сылыгар барда. Ол быһаһын тухары куотала-һы ис хоһооно байытыл-лан иһэрэ кэрэхсэбиллээх. Онуоха көбүлээчилэринэн уонна быһаһы тэрийсээч-чилэринэн комсомолдотар, ыччаттар буолаллар.

В. ЕГОРОВ.

МАННЫК ҮТҮӨ СЫҤЫАН

Ахсынны ый кырапай көрдөрүллөр. Ыадыттар кыраһаан кыдыамныр биир үтүө күнүгэр Үгүөлүз алааска баар ферма ыч-чаттара үлэһэрин-хамнаста-рын эрдэ үмүрүгэ оҕу-сулар. Дьыһээригэр кириэн такастарын-саптарын ула-рыттан, ибири-сибири хо-мунан «Беларусь» сыару-тагыгар олорон айан суо-лун туталлар. Кинилэр ит аата куоталаһааччыларыгар аттанылар.

Үгүөлүзэр киһэ Аас Күөлүгэр тийлаллар. Ычча-тары олохтоох ыанньыкыт кыргыттар уонна Кэтит Күөлтэн тийбит борооску көрөөнчүлэр үөрэ-көтө көр-сөллөр. Үс комсомольский-ыччат коллектив социали-стический куоталаһыларын түмүгүн таһаары саала-нар.

Фермалар старшайдара В. Назарова, П. Софроно-ва уонна К. Аржаков кол-лективтарын үлэһэ көрдө-рүүлэрин билсикһиннэрэ-лэр. Бүрт тэрдийылаахтык бүтэһиктээх түмүк биригэ-нэр. Көһөрүлүл сылдыар ыымпылы Кэтит Күөл эдэр сүөсүһүттэрэ ылан үөрэ-лэр-көтөллөр. Үс бастык рабөчайга лизигээдэр кэ-тэригээлэр. Ити кэминтэни группкомсордар А. Илларионова, П. Дорофеева уонна Л. Кэменкина эки дуогабарга илин батыһы-лар, айдобунньук суэнир-лары туттарсаллар.

Ыччат көрсүһүүтэ көр-нар арыстаах. Олохтоохтор куоталаһааччыларыгар аһа-а бэлэмнээбит концердарын буоллулар. Иккис миэстэ-э оройуон киинин кыргыт-ра табыстылар. Үсүһү эмнэ «Чурапчы» совхоз баскет-болисткалары ылылар.

Күрэхтэһин түмүгүнэн бастык оонньооччуларга аналлаах биригээтэр тут-те-

көрдөрүллөр. Ыадыттар биирбизиллэрин ордуу П. Федулов, Н. Никонова, Е. Денисов уонна Н. Про-тасов толортообут нүөм-дэрэ ылаалар.

Ити кэминтэни эдэр ра-бөчайдар Саха АССР Вер-ховнай Советын депутата А. Г. Протасова үлэлир хотбонугар сылдан чулуу ыанньыкыт үлэтин опытын кытта билсестилэр.

Дозердуу көрсүһүү кө-төөх спортивной күрэхтэ-һинэн салбана. Дуобак-ка, мас уонна ханаат тар-дыһытыгар кыайылаабы-нан Үгүөлүз спортсменнэри тахсаллар.

Түмүгэр үлэһэ, спорка күрэхтэһингэ группкомсор дар кыайылаабы быһаа-раллар. Онуоха үчүгэ-истинэ хаһыаттаах, сген-дэлээх, эмблемалаах олох-тоох ферма коллективна бастааы миэстэни ылар.

Дэ, ити курдук, көхтөөх-түк куоталаһан, көдүүс-тээхти сыһыанан үс фер-ма ыччаттара аһынан тар-бастылар.

Комсомольский-ыччат фермалар икки ардылары-гар итинин үтүө сыһыаны ол-хотуһунка Хайахсытаа-ы комсомольский тэригэ-элбэди оҕорор. Холобуру, фермаларга диспуттары тэ-рийэр, КВН-нары ыытар, литературнай бичээрдэр буоаллар.

С. МИХАЙЛОВ,
сельсовет исполкомун
председателэ.

рыһыннылар. Олор хаһа-айнарынан Антон Сер-геев, Анна Гуляева (иккисин Эрлик Эристин аатынан совхозтан) уонна Александр Керемьясов (оройуон киинэ) буоллулар.

В. КАРПОВ.

Куоталаһы аадырына: Төһөй — Мырыла

Субуруускай аатынан совхоз Соловьевтааы от-делениетын «Оюность» ком-сомольский-ыччат ферма коллектива Карл Маркс аатынан совхоз Мугудай-дааы отделениетын Төһөй Дирингэи «Төрүт» комсо-мольский-ыччат ферманы кытта социалистический куоталаһы дуогабарын түһэристэ.

Соторутаагыта Мырыла үлэһит ыччаттара Төһөйгө тахса сырыттылар. Кини-лэр биир идэлээхтэрин кытта көрсүстүлэр, ферма коллективын үлэтин, оло-хун кытта билсестилэр. Ыадыттар төһөйдөр хо-тоннорун маханизациятын бийирээтилэр, оттон олох-тоохтор куоталаһааччыла-рын ортолоругар 4 ыан-ньыкыт уон баарын кэ-рэхсэтиллэр.

Икки ферма үлэһиттэрэ үтүү ыһыага, государствэ-эа туттарына, үтү хаачы-стыбатыгар, ньиэрэи итин-гэ, о. д. а. үлэ көрүтүһэри-гэр куоталаһы чопчу усу-луобуйаларын ырытан сиреордулар. Ону тэнэ фер-малар группкомсордара ыанньыксыттар В. Малы-шова («Төрүт») уонна М. Кронникова («Оюность») тус бэйэлэрэ сирэй куотала-һаахха киристилэр. Ки-нилэр холобурударын атыт-тар эмнэ айөөтүлэр.

Куоталаһааччылар дозор-дохуу бизчарин тэрийди-лар. Мырыла ыччаттара концерт туруордулар. Ити кэминтэни аһаайылаа, о-стуол тенниһигэр күрэхтэ-һилэр буоллулар. Оһо олохтоохтор кыайдылар.

Икки коллектив көрсү-һүүлэрэ салбана, куотала-һы түмүгэ кэартал ах-сын таһаарыллыа.

В. СМЕРНИКОВ,
комсомольский
тэригэ секретара.
Төһөй Диринэ.

Гаанаба мөлүйөнтэн тахса кубинской үлэнтэр мустубут Резолюция плащадьгар сүгизн мавсабай митининэн Куба Коммунистической партиятын икис сьёһэ түмүктэнэ. Сьезд аан дойду үрдүнэн улахан суолталаарын, кинин аан дойду общественноһа кизгик сэргэбэлэ-битин туоһутуна сьезд үлэтигэр 140 коммунистической уонна рабочей партиялар, ол иһигэр ССКП, ону тэһэ түөрт континентар национальнай-босхолонуулаах хамсааһынар, социалистической партияларын уонна прогрессивнай-тэриэлэлэрин делегациялара кыттыны ылбытара буолар.

Сьезд үлэтин сүмкэнник сэргэрин, туох ханнык иннинэ, Куба арбааны полшариоба аан бастагынан, бэйэтин кытылларыттан баа-

КУБА КОММУНИСТАРЫН СЪЕЪЭ

Комментатор колонкалара

ра-суога 90 миллээх сиргэ олоорор саамай модун куустээх империалистической державаны абардан туран, социалистической тууу суолугар турбутунан, Куба социалистической биригэ добордохуу дойдуларын быраатты камолоругэр тирээбэрэн хайы-үйэ сүүрбэ сыл устатыгар, суоһу-баныылары, сбилэннэлээх провокациялары уонна блокаданы аахсыбакка туран, сага общественны ситиһилээхтик тутарынан быһаарыллар.

Дойду экономической сайдытыгар, Куба Компартиятын бастагы сьёһин уураахтарыгар сөл түбэһинэрэн сүүрүн болбомго кинини индустриализациялааһы кытга

ууруллубута. Кини бөдөн кыйыылары итиник тэһэ үөрэбэрин, доруобуйа харыстабылын уонна социальной хааччыны уобаластарыгар ситистэ. Бу өттүнэн Куба Латинской Америка дойдуларын ортолоругар баһылыр-көһүлүүр мистэти ылар. Куба экономической уонна социальной сайдытын сүүрүн сыалынан, сьездэ онорбут дакылаларыгар табарыс Фидель Кастро тоһоолоон билиэ-тээбитин курдук, социализм материальной-техническэй базатын тутууну ситэрник буолар.

Аан дойду түһүлгэтигэр Куба политикатын кылаабынай сыалынан, дикэн бэлэтинэ сьездэ, социализм,

норуоттар босхолонуулары, прогресс уонна эйдьалаларыгар камолоругуу буолбута уонна буолар.

Кубинская резолюция тас политика, дикэн этилээр сьезд резолюцияларыттан биридэстэригэр, марксистской-ленинской үөрэбинэн, пролетарской интернационализмынан, ССРС-рын уонна социалистической биригэ добордохуу атын дойдуларын кытары добордохуунан итинэн биригэ үлэлэһиннэн, национальнай-босхолонуулаах хамсааһынары айтнаадык ойөөһүнүнэн толору.

Блоктарга холбоспотох дойдулар хамсааһынарыгар Куба авторитета үрдүк. Кинилэр салайааччылары

ааспыт сьыда Конгүл арыытыгар бэйэлэрин алтыс конференцияларын ыыппытара. Куба атын норуоттарга, муолаан, Ангола уонна Эфиопия норуоттарыгар, интернациональной комете кизгик биллэр. Олорго кини тастан дьордойоочулартай резолюция кыйыыларын комускуулэригэр камолеспутэ, сага общественны тутарга камолор.

Табарыс Фидель Кастроны партия КК бастагы секретарынан хаттаан теллыбытынан эсэрдэлээн туран, Леонид Ильич Брежнев киникээ, Куба коммунистарыгар итинэн норуоттар социалистической тутуу суолугар сага бөдөн ситиһилэри, Куба Компартиятын икис сьёһин уураахтарын ситиһилээхтик толорууну баарда.

В. СЕРОВ, ССТА ырытааччыта.

Эйигини хайдах хаачыйаллар?

ГЕРОЙ-ИЙЭ ХОМОЛТОТО

Эрилик Эристин аатынан совхоз Хадаардааһы отделениетын «ЫВСЛКС 60 сыла» комсомольской-ыччат фермата—оройуонга биридэстэһэ үлэ коллектива. Манна иччаттар үлэ үрдүк онорумтуотун эрэ ситиһэринэн мунгурдамматтар. Кинилэр билингэ-көрүүгэ тэриэлэлэри, уопсай дьылылары, «ыалдыылары», бэйэлэрин идэлэригэр бэринилээхтэр атыттарга эмиз холобур буолар.

Үлэ коллективин кылыыларыгар наставник Александр Николаевна Анисимова кылаата кырата суох. «Кини билиэхэ олус камолөөх, элбэх өкөлөөх кини диир бу ферма ыаһыксыта, райсовет депутаты коммунист Елена Григорьева. Ыаһа майгытын ситиһитин үөрэттигэ, ситиһэрин сайыннарыга, ширэйи көрүүгэ-харайыга кырдыаас суосһут баай опытын элэрдэрин сиздэрдик үлэстэр.

Бу фермада кини кыһа Татьяна хас да сыл үлэлээн баран быйыл күһүн үөрэх барыта. Тая, бастык көрдөрүүлэри ситиһэн, пятилетка гвардеһа буолбута, ССКП кэикэтигэр киирбиз билгитин киниттэх үлэ эстафетатын балта Наталья ылла. Манна өссө кинилэр эбелара үлэлэир, кыһылын сүөһүгэ эбии аһылыгы бэлэмниир, сайынын бостууктуур, онон ферма биридэстэһэ кини.

Ксенофонтотер-Аннисимовтар өссө 8 ололохтор: үөрэнээччилэр, детсад аонноро. Кинилэри аһычхан-тананынан хааччыны бэйэтэ туспа улахан түбүк: «Бөһүөлэктэн бачча ыраах олорон хайдах хааччылыбыт» дьэбиппэр, быйыл маһаһыкка атыга барбакка сыппыт табардары биридэ эбала сылдыгыттарын комойон юпсэбиттэрэ.

— Үчүгэй аһа табар аһылааммытын сураһын эрэ истэбит. Ону даһаны кэминэ-кэнэбэс,—дир Герой-Ийэ Александра Николаевна.

Олохтоох эргизэн үлэнтэрэ нэһилиэк, совхоз үлэ дьонун наадыыларыгар тобо итинник тонуйдук сыһаннаһалларын кини эрэ сөбүөх курдук.

М. МИХАЙЛОВА.

Специалист трибуна

Симменталь сүөһүнү дэлэтиэххэ

Симменталь сүөһү Швейцарияттан торуттээх. Сибирьгэ 30-с сылларга Украинаттан уонна Смоленской уобаластан адылыгыта, Билгитин Сибирь уонна Дальний Восток 13 кыраайдарыгар, уобаластарыгар итинэн автономнай республикаларыгар симменталь типтэрэ уонна удьуордара үөскэтилиннэр.

Саха сиригэр Ленскэй, Нам, Өлүөхүмэ, Орджоникидзевскэй, Якутскэй оройуоннара холмогорскэй бороода сүөһүнү үөскэтигэ киирбит эбит буоллахтарына, Мэнгэ-Хагалас, Алексеевскэй, Уус-Алдан, Амма оройуоннара симменталь сүөһүлэри үөскэтигэ киирбиттэрэ. Билиги оройуонмутугар эмиз Аба дойду Улуу сэринтин кининэ симменталь атыыр обустарынан саха ынахтарын септарен культурнай борооданы үөскэтин сабаламмыта.

Ол гынан баран хаһааһыстыбалары идэтининэн сибээстээн оройуонга элбэх бороодалар (саха бороодага, симментальскэй, холмогорскэй, казахскэй үрүг төбөлөөх, абердин-ангусскэй, калмыцкэй бороодалар) булкупуллубуттара. Ити атын бороодалар удьуордарын туоратан, үөрдэри симментальга күүлутарга специалисттар өр сылларга үлэлэстилэр да, сыап ситиһилэ илик.

Симменталь үөскэтэргэ тобо дьулуһабыт? Биллэрин курдук, саха сүөһүтэ кыра үлэстээх (сылга 800—1000 кг), үүтүн орто сыата 5—6 бырыһыан, тыннаах ыйаһына 280—300 кг. Оттон симменталь Саха сиригэр ортотунан 2132 кг үүтү биэрэр, үүтүн сыата 3,93 бырыһыан, тыннаах

ыйаһына 443 кг. Эссе Буяртскэй АССР-га симменталь ынах ортотунан 4741 кг үүтү биэрэр, ол сыата 2,93 бырыһыан, орто ыйаһына 620 кг. Оттон билиги оройуон совхозтара симменталлартан ортотунан 3,99 бырыһыан сыалаах 1862 кг үүтү ыдаллар, тыннаах ыйаһына 456 кг-га тэтиһэр. Ол айылгабыт уратытыттан, бороода хаачыстыбатыттан уонна көрүүбүтүттан-харайыбытыттан, аһатыбытыттан тутулуктаах.

Быйыл дойду үрдүнэн бороода сүөһү үчүөтэ ытылынна. Онон оройуонга бороода сүөһү аһаана балачча муолкайдына. Тохсуньу 1 күнүгэр 18554 сүөһү баарыттан 14066 атыыр обустар уонна ийэ сүөһү көрүлээн, аһы-уолу биэрэр хаачыстыбалара быһаарыллына. Онуоха 1556 сүөһү (үөскэтиллэр сүөһү 10 бырыһыана) III-тэн үөһэ кылуонэлээбэ биллэнэ. 83 бырыһыана II кылуонэлээх. Ити республикада саамай мөлөх көрдөрүү билиги сүөһү итинигэр олус элбэи оноруохтаахпыт туһунан этэр.

Сүөһү бороодатын түргэнник тулсарарга искусственной сизмэлэһин булгуччу наада. Оус көкүл элбэн 30-40 ынахтан ордугу буоһалпат, оттон сизмэтигэр 3000 ынагы буоһатыахха сөл. Ити—биригэ. Иккиһинэ, сыстыганнаах ырыылар тарбаныыларга хаарчактанар. Үсүһүнэн, ынах сыйаһа баһарар кизигэр суруура, ол эбэтэр бороодуусууаны олбэти ситиһилэр. Ити үрдүнэн оройуонга искусственной сизмэлэһинигэ киирин элбэх утарсыһы көрсөр. Холобур, Эрилик Эристин аатынан совхоз директорын дьаһалынан,

Мэлдьэхси биригээдэтэ обухунан септарыга тонунурилинэ. Чакырдар искусственной сизмэлэһинигэ киирэр былааннара суох. Хайахсыттар обухунан септарыга тоннуох баһаахтар. Карл Маркс аатынан совхоз Болугурдааһы, Бахсытааһы отделениелара эмиз обухунан септарыга тонунулар.

Сыл ахсын торуох агарын искусственной сизмэлэһинитэн ылабыт. Оттон 2—2,5 тн. тыһы сүөһү итинигэ хаалларыллар. Ол эрээри баара-суога 500—600 сага торуох терде-ууһа биллэн учуокка ылыллар. Оттон 7С—80 эрэ орден ынахха таһар. Племенной үлэ биридэстэһэниир.

Итиникээ сүүрүн биричинэнэн совхозтарга племенной хаачыстыбалаах ыччат сүөһүнү үөскэтэр биригээдэлэр тэриллэбэттэрэ буолар. Кырдыаастары ыччат сүөһүнэн солбуйуу группалан ытыллыбат, кинилэри раздойдаһын тэриллибэт обустар хаачыстыбалара төрүөхтэринэн сыаналаммыт. Билата, совхозтар селекционной-племенной үлэни былааннаахтык тэрийбэттэр, бастагы зоотехнической учуотунан мунгурданаллар. «Чурапчы», Субуруускэй аатынан совхозтарга ол даһаны суох. Эрилик Эристин аатынан совхоз содотох племенной фермалааһар ынахтарын хаачыстыбатын тулсарбата, племенной сүөһүтүн аһаана аһыах, обустарынан буоһатыллыбыт ынахтар хаачыстыбалара сыаналаммыт. Карл Маркс аатынан совхоз сизмэлэир пуун обустарын хаачыстыбатын сыаналаабата, Толгой Диригин племендодуугар үлэ барбата. «Чурапчы» совхоз племен-үлэни сага тэрийэ сатыыр.

Манньык көһүүн сыйыан салбанан барара сатаммыт. Сүөһү бороодатын тупсарыһы совхозтар салайааччыларыттан чопчу ыйытар, сүөһүтүн үрдүк бороодуусууаны ылыны ирдир кэм кэлэ.

С. БАРАШКОВА, племен-холбоһук старшай селекционер-зоотехника.

ФЕРМАЛАРТАН СОНУНАР

Эрилик Эристин аатынан совхоз Хадаардааһы отделениетын «ЫВСЛКС 60 сыла» комсомольской-ыччат ферматын иастаһыгэ, коммунистической үлэ ударнига Е. С. Назарова тустаах пятилеткатын өссө сэттиннигэ толорбута. Сыл 11 ыйыгар кини хас биридди фуражнай ынаһыттан 2134-түү кг үүтү ыата.

Симмонка: Е. С. Назарова.

ҮЛЭНИТЭРГЭ ИТИИ АҢЫЛЫК

КИЛЭНКИ. Нама комсомольской-ыччат ферма бөһүөлэктэн 3 километр тэинччи турар. Манна быйыл кыһын икки хотонунан 700-тэн тахса сүөһү турар. Ону 30-ча кини көрөр-харайар.

Совхоз отделениетын салалтата быларыныгыттан сүөсүһүттэргэ итии аһылыгы тэрийэр. Поварынан пенсионерка М. Р. Дьячкова үлэлиир.

— Үлэнтэр астына аһылылар,—дир Мария Романовна.—Мин, гуляш буһарабын, компюокка, кизелгэ тийэ бэлэмнибин. Күһэһана дикн тимир оһохо астыныт, иһит-хомуос, остуол, олоппос тийбэт. Үтү астыр сиргэ остоло-буойдаммыппыт эмиз табыгаһа суох. Ыанныксыттар таһастарын эмиз манна уларытталлар.

П. ОКОНЕШНИКОВ.

Редакцияга сурук кэлэ

Шефтээхтэрбит комолоро

Эрилик Эристин аатынан совхоз Хоптоботообу отделениетын кыта ис дьыала отделын үлэнтэрэ шефтээхтэр.

Бу шефтээх билиги производственной көрдөрүүтэригэр тупсалларыгар эрэ буолбакка, үлэ диксипилинэтигэ бөсөргөтүүгэ, чакыһычакдик олор иһин охсуһууга эмиз камолөөх. Шефтээхтэрбит общественной бэрээдэгэ бөсөргөтүү, дыону ой-санаа өттүнэн итин темаларыгар лекциялары ааһаллар, үлэнтэр мунуһахтарын кытыһаллар.

Шефтээх коллективит ааспыт сайын от хомуурун билдэһиктаах кэмигэр бастайааннай ээнону туруоран 40 тонна бастык хаачыстыбалаах оту соботуспкалаан совхозка тутарбыта. Сүөһү кыстыгын тэрийнигэ кини комете эмиз кырата суох: хотонору сыбааһыныга, эбии аһылыгы бэлэмнээһинигэ эмиз кытыбыттар.

Биллэрин курдук, совхозка үлэнт илик тийбэт, ордук сүөһү итинигэр. Ол иһин шефтээхтэрбит бу өттүнэн эмиз камолөһоллор, аһан эрэр дьылага яхки үлэнт булан ыыппыттар.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

Реактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

БЫҺААРЫЫ

Дьэһ-уот уонна коммунальной хаһааһыстыба производственной управлениета квартирада олоруу кини төлөбүргэ «Сага олох» быйыл сэттинни 22 күнүгэрэи үөмөригэр бэһэттэммит биллэринигэ өттүк иһин ыйдаһы төлөбүр сыһа бэриллибитин манньык көннөрө:

1 хост.	2 хост.	3 хост.
I квартал дьыалэригэр	8-22	10-75
II квартал дьыалэригэр	7-75	10-75
Октябрьскэй уулуэсэ	17, 19, 21 №№	дьыалэригэр
(Төлөбүр квартира туһаныллар иэнттэн аһан ылыллар).	10-55	13-90

АДМИНИСТРАЦИЯ.